

**Projekts
Dienvidu-Rietumu
Pamirs**



IEVADS

2006. gada projekta ideja bija veikt vairākus kāpienus Dienvidu-Rietumu Pamirā autonomā režīmā. Kalnu pārgājiena formā grupai 4 cilvēku sastāvā vajadzēja uzkāpt Iškašimas grēdas augstākajā punktā – Majakovska smailē (6096 m.v.j.l.) un Šahdarinskas grēdas augstākajā punktā – Marksa smailē (6723 m.v.j.l.), kura vienlaikus ir arī visa šī kalnu rajona augstākā virsotne, kā arī iepazīties ar kādreiz alpīnistu vidū ļoti populārā kalnu rajona pašreizējām iespējām.





Oļegs Silins
vadītājs

Romāns Kalenda
atbildīgais par inventāru





Konstantīns Dikovskis
ārsts, fotogrāfs

Vladimirs Stepanovs
atbildīgais par pārtiku







SATURS:

1. Majakovska smaile (6096 m.v.j.l.)

- 1.1. Maršruta tehniskā pase.
- 1.2. Maršruta iziešanas kalendārais grafiks.
- 1.3. Maršruta veikšanas apraksts.
- 1.4. Rajona karte.
- 1.5. Fotogrāfijas.

2. Kārļa Marksa smaile (6723 m.v.j.l.)

- 2.1. Maršruta tehniskā pase.
- 2.2. Maršruta iziešanas kalendārais grafiks.
- 2.3. Maršruta veikšanas apraksts.
- 2.4. Rajona karte.
- 2.5. Fotogrāfijas.



1. Majakovska smaile (6096m.v.j.l.)

1.1. Maršruta pase

1. Kalnu rajons, virsotnes nosaukums, augstums.

Dienvidu – Rietumu Pamirs, Iškašimas grēda, Majakovska smaile, 6096m.v.j.l.

2. Maršruta nosaukums.

1947. gada V.Budanova maršruts pa Dienvidu-Austrumu nogāzi.

3. Maršruta raksturojums.

Sniega-ledus.

4. Grūtību kategorija – 3B (RUS).

5. Augstuma starpība maršrutā – 826m.

6. Vidējais stāvums.

- maršruta stāvākajās vietās 45°
- visā maršrutā 30°

7. Maršrutā izmantoto ledus āķu skaits – 15 gab.

8. Atrāšanās laiks maršrutā.

- 14 stundas

9. Komandas dalībnieki:

Oļegs Silins – vadītājs

Konstantīns Dikovskis – ārsts, fotogrāfs

Vladimirs Stepanovs – atbildīgais par pārtiku

Romāns Kalenda – atbildīgais par inventāru

10. Kāpiena norises datumi.

2006. gada 27. jūlijs – 5. augusts

Iziešana maršrutā 27.07.2006, 9.00

Iziešana maršruta tehniskajā daļā 02.08.2006, 7.00

Uzkāpšana virsotnē 02.08.2006, 13.45

Atgriešanās ABC 02.08.2006, 21.00



1.2. Maršruta iziešanas kalendārais grafiks.

21.07.06.	Rīga – Maskava (vilciens)
22.07.06.	Maskava – Dušanbe (lidmašīna)
23.07.06.	Dušanbe (pārtikas iepirkšana, reģistrācija, caurlaides uz pierobežas zonu)
24.07.06.	Dušanbe (pārtikas iepirkšana, reģistrācija, caurlaides uz pierobežas zonu)
25.07.06.	Dušanbe (pārtikas iepirkšana, reģistrācija, caurlaides uz pierobežas zonu)
26.07.06.	Dušanbe – Darvaza – Kalaji-Humb (automašīna)
27.07.06.	Kalaji-Humb – Rušana – Horoga – Garmčašma (automašīna, pārtikas rezervju ieviešana Darašai)
28.07.06.	Garmčašma – Čuržas upe – Istevodžas vasaras apmetne
29.07.06.	Istevodžas vasaras apmetne – pieeja zem Desmitu pārejas
30.07.06.	Desmitu pāreja (2A; 4700m.v.j.l.) – Bidžuāras ledājs – pieeja zem Slavutiča pārejas
31.07.06.	Slavutiča pāreja (2B; 5150 m.v.j.l.) – Burevestņik pāreja (2A; 5100m.v.j.l.) – Muļvodžas ledājs
01.08.06.	Muļvodžas ledājs – Latvijas Valsts Universitātes (LVU) 50. gadadienas pāreja (2A; 5300 m.v.j.l.)
02.08.06.	LVU 50.gadadienas pāreja – Majakovska smaile (6096 m.v.j.l., radiālais izgājiens) - LVU 50.gadadienas pāreja
03.08.06.	LVU 50.gadadienas pāreja – Majakovska ledājs – Tungas vasaras apmetne
04.08.06.	Tungas vasaras apmetne – Rostou kanjons – Darašaidaras upe (līdz satecei ar Daraimasti)
05.08.06.	Daraimaste – Pjandžas upe – Darašai kišlaks
06.08.06.	Darašai kišlaks – Šitharvas kišlaks – Vrangas kišlaks – Inivas kišlaks (automašīna)
07.08.06.	Inivas kišlaks – Nišgaras upe – Nišgaras vasaras apmetne
08.08.06.	Nišgaras vasaras apmetne – Rietumu Nišgaras ledājs
09.08.06.	Rietumu Nišgaras ledājs – Nišgaras pāreja (3A; 5700 m.v.j.l.)
10.08.06.	Nišgaras pāreja – Kārļa Marksa smaile (6723 m.v.j.l., radiālais izgājiens) – Nišgaras pāreja
11.08.06.	Nišgaras pāreja – Nišgaras vasaras apmetne
12.08.06.	Nišgaras vasras apmetne – Inivas kišlaks
13.-16.08.06.	Inivas kišlaks – Iškašima – Horoga – Rušana – Kalai-Humb – Dušanbe (automašīna)
18.08.06.	Dušanbe – Maskava (lidmašīna)
19.08.06.	Maskava – Rīga (vilciens)



1.3. Maršruta veikšanas apraksts.

Majakovska smailes maršruta veikšana tiek aprakstīta no Garmčašmas sanatorijas līdz Daršai kišlakam Pjandžas upes ielejā sakarā ar to, ka Majakovska smaile atrodas dziļi kalnu rajona iekšienē. Apraksts tiek dots pa dienām.

28.07.06. Garmčašmas sanatorija – Čuržas upes ieleja augstāk par Istevodžas vasaras apmetni.

Sanatorija ir dažas vietējo iedzīvotāju mājiņas un minerālūdens avots, kas ir aprīkots tādā veidā, lai ārstnieciskās vannas varētu izmantot vienlaicīgi pēc iespējas lielāks cilvēku daudzums. Sievietes un vīrieši vannas izmanto atsevišķi, pēc sadalījuma pa laikiem. Minerālūdens avots ir ļoti populārs vietējo iedzīvotāju vidū, pēdējā laikā uz to brauc arī daudz cilvēku no visas Tadžikijas.

Ņemot vērā mūsu mugursomu svaru, ar kādu mums būtu jāuzsāk ceļš un sakarā ar aklimatizācijas trūkumu, nolemjam izmantot divus ēzeļus mantu pārnesšanai, pieejai pa Čuržas upes ieleju. Par nelielu samaksu (apmēram 30 USD) mūs piekrīt pavadīt vietējais iedzīvotājs ar ēzeļiem. Startējam 6.00. Uzreiz aiz sanatorijas mājiņām sākas laba taka (1. fotogrāfija) gar Čuržas upes kreiso (orogrāfiski) krastu. Apmēram pēc 1 kilometra taka pāriet uz labo krastu un pēc 2 piegājieniem pa 40 minūtēm katru, mēs nonākam pie Hevdžas vasaras apmetnes pie Hevdždaras upes satekas ar Čuržas upi. Vārām tēju un mazliet atpūšamies. Vēl pēc viena piegājiena sasniedzam tiltu un pārejam atkal uz kreiso krastu. Taka visur ir laba un mēs ejam samērā ātri. Ap 12.00 pienākam pie Istevodžas vasaras apmetnes. Šeit ir daudz cilvēku, tieši nav ne viena vīrieša – tikai sievietes un bērni (2. fotogrāfija). Mūs sagaida ļoti labi, cienā ar visu kas ir (piens, siera, tēja), fotografējam un atpūšamies līdz 14.00. Tālāk uz augšu pa Čuržas ieleju taka atkal iet pa labo krastu, bet šeit rodas problēma ar ēzeļu pārceļšanu pāri upei, sakarā ar to, ka vasaras apmetnes tuvumā tilts ir ļoti sliktā stāvoklī un mūsu ēzeļi nevar par to pāriet. Kādu laiku virzāmies uz priekšu atsevišķi, katrs pa savu gultnes pusi. Beidzot vietā, kur upe veido platu un seklu tecējumu pa visu ieleju, ar kopējiem komandas un dzinēja spēkiem izdodas pārcelt mūsu kravas nesēju transportu uz mūsu krastu, bet laiks jau ir 16.00 un nolemjam celt nometni. Atlaižam transportu un paliekam vieni paši kopā ar visām mantām. Rīt būs smaga diena.

Šajā vietā Čuržas upe ir plata un ir daudz vietas kur celt teltis un ņemt tīru ūdeni (3. fotogrāfija).

Tīrais iešanas laiks 3h 40 min.

29.07.06. Pieeja zem Desmitu pārejas.

No rīta izejam 8.00. Turpinām ceļšanos uz augšu pa Čuržas upes ieleju. Ar ļoti smagām mugursomām veicam divus piegājienu pa 50 min., taka praktiski beidzas un arī vietējie aitu gani augstāk neiet. Pretī redzama Špiļ virsotne un pacēlums uz stāvu ledāja morēnu. Paliek karsts un mēs nolemjam nogaidīt līdz 15.00. Pēc atpūtas turpinām celties augšup pa morēnu, pakāpeniski griežoties pa kreisi no iešanas virziena. Desmitu pāreja ir novietota Špiļ virsotnes dienvidu atzarā, mazliet vairāk uz dienvidiem nekā Lukņicka pāreja (3A) un savieno Čuržas upes ieleju ar Bidžuāras ledāja augšējo daļu. No mūsu pacelšanās puses pārejas sedliene ir spilgti izteikta. Pēc diviem piegājieniem pa 45 min., apstājamies pie neliela ezera. Augstums apmēram 4700 m.v.j.l. Līdz pārejai apmēram divi piegājieni.

Tīrais iešanas laiks 3h 20 min.



30.07.06. Desmitu pāreja – pieeja zem Slavutiča pārejas.

No rīta izejam 7.00. Turpinām pacēlumu spilgti izteiktās sedlienes virzienā. Pirmais piegājiens – 40min. pa lēzenām nobirām, otrais – 50 min. ar izeju uz neliela ledāja. No ledāja neliela pārejas uzeja ar slīpumu 30 – 35 grādi, kuru pārvaram 20 min. laikā. Atklājas, ka sedliene ir kore, kura sastāv no noārdītām klintīm (4. fotogrāfija). Noņemam Ļeņingradas tūristu kluba zīmīti no 15.08.1991 (vadītājs Samoģeļņikovs). No pārejas atklājas labi pārskatāms skats uz Slavutič pāreju un Majakovska smaile (5. fotogrāfija). Noeja no pārejas ir apmēram 50 metru augsta klinšu siena, tālāk pa izjukušām klintīm ar nobiru kuluāriem. Noeju sākam 11.00. No sedlienes uzskaram vienu virvi uz klinšu izvirzījuma, bet tālāk nolaižamies vienlaicīgi, sasaitēs, drošinoties caur klinšu izvirzījumiem. Noeja līdz Bidžuāras ledājam aizņēma 1h 30min. (6. fotogrāfija). Uz ledāja zem pārejas atrodas neliels ledāja ezers pie kura gatavojam pusdienas. Pēc pusdienām izejam 15.00, šķērsojam Bidžuāras ledāja augšieni Slavutič pārejas virzienā. Ledus kritumu apejam pa tā apakšu. Nakšņošanai apstājamies pirms pacēluma uz Slavutič pāreju, uz Bidžuāras ledāja morēnas.

Tīrais iešanas laiks 4h 30min.

31.07.06. Slavutič pāreja – Burevestņik pāreja – nolaišanās Muļvodžas ielejā.

Izejam 7.30. Pa lēzenu ledāju 45 min. laikā pieejam pie pārejas pacēluma (7. fotogrāfija). Tā ir stāva sniega – ledus nogāze 30-40 grādu stāvumā. No sākuma paceļamies vienlaicīgi sasaitēs un pacelšanās virzienā, virzāmies pa labi un apmēram 40 min. laikā veicam pusi no pacēluma. Blakus lielum ledus kritumam mazliet atpūšamies un pēc tam apejam to pa kreisi iešanas virzienā. Nogāzes stāvums palielinās līdz 40 grādiem. Un tāpēc, kaut arī ejam vienlaikus, ieskrūvējam dažus ledusāķus, lai noraušanās gadījumā nevarēt nokrist. Pēc stundas gājiena pa platas plaisas malu izejam uz pārejas sedlieni (8.fotogrāfija), kuras virsma klāta ar smalkām nobirām. Noņemam P. Rikalova grupas zīmīti no 2003. gada. Pēc īsas pauzes 20min. garumā pa smalkām nobirām ātri nolaižamies uz Ļedžuāras ledāja. Pa slēgtu ledāju sākam pacelšanos Burevestņik pārejas virzienā. Burevestņik pāreja savieno Ļedžuāras ledāja augšpusi ar vienu no Muļvodžas upes baseina mazajiem ledājiem. Pārejas pacēlums nav tehniski sarežģīts. No Ļedžuāras ledāja puses tā ir sniega – ledus nogāze ar slīpumu augšējā daļā līdz 35 grādiem. No otras puses sedlienei ir nobiras. Pārejas tūrs ir novietots tieši uz sedlienes, labi pārredzams skats uz Slavutič pāreju (9. fotogrāfija). Laiks ceļā no Slavutič pārejas sedlienes līdz Burevestņik pārejas aizņēma 2h. Uz pārejas neaizkavējamies, jo šīs dienas plānos ir nolaisties līdz vietai no kuras varēs sākt pacelšanos un LVU 50. gadadienas pāreju, tas ir apiet grēdas sānu atzaru, kurš šķir šīs divas pārejas. Nolaižamies pa ledāja kreiso pusi, sākumā pa ledu, pēc tam pa morēnas nobirām, kamēr nebeidzas sānu atzars, līdz nelielam ezeram, kur nakšņojam. Nolaišanās no pārejas aizņem 2h 15min.

Tīrais iešanas laiks 6h 45 min.

01.08.06. LVU 50. gadadienas pāreja.

LVU 50. gadadienas pāreja ir izvietota Majakovska smailes ziemeļu atzarā starp Majakovska un Nila Bora smailēm un savieno Muļvodžas upes baseinu ar Rostou ielejas ledāju augšām. No naktsmītnu vietas paceļamies pa liela izmēra nobirām un izejam uz ledāju. Pa labi paceļas Nila Bora smaile (10. fotogrāfija), bet kreisajā pusē Majakovska smaile. Tālāk ejam pa lēzenu ledāju (11. fotogrāfija) izteiktas sedlienes virzienā. 3h gājiena attālumā no nakts mītnēm paceļamies uz ļoti platas LVU 50. gadadienas pārejas sedlieni un ceļam nometni (12. fotogrāfija). Pārejas tūrs atrodas pa labi no iešanas virziena, klintīs. Izņemam Novosibirskas tūristu zīmīti no 1999. gada



jūnija. Diemžēl zīmīte ir ļoti slikti saglabājusies un nav iespējams izlasīt vadītāja vārdu. Rīt startējam uz Majakovska smailei.

Tīrais iešanas laiks 3h.

02.08.06. Majakovska smaile (3B; 6096m.v.j.l.) pa J.Budānova 1947. gada maršrutu pa D-A nogāzi. Kāpiens veikts no LVU 50. gadadienas pārejas, radiālais izgājiens.

Cenšamies iziet pēc iespējas agrāk, bet iznāk tikai 6.30, jo laiks ir labs un šādā augstumā naktīs ir auksti. Teltis paliek sedlienē. Sev līdzī nēmam nepieciešamo inventāru. No nometnes sākam traversēt ledāju virzoties gar Majakovska smailes dienvidu sienu Rižij pārejas virzienā. Rižij pāreja (2A; 5300 m.v.j.l.) ir izvietota Majakovska smailes austrumu kores ziemeļu atzarā un tai nav patstāvīgas nozīmes. Tā savieno Majakovska smailes ziemeļu nogāžu divu ledāju augšas. No nometnes 1h 10 min. Nezaudējot augstumu, sākam pacelšanos pa Majakovska smailes D-R nogāzes ledāju (13.fotogrāfija). Daudz slēgtu plaisu, tāpēc obligāti jāiet sasaitēs, iesākumā slīpums nav liels 15-20 grādu. Veicam divus piegājienus pa stundai un nonākam pie stāvas ledus nogāzes, kuru visā platumā šķērso divi lieli ledus lūzumi (14.fotogrāfija). Pirmo bergšrundu apejam, pa kreiso pusi kustības virzienā, pēc tam strauji virzāmies pa labi austrumu kores virzienā. Tur ir klinšu saliņas un ledus plaisas malas satuvinās. Klintīs mazliet atpūšamies un turpinām pacelšanos. Sakarā ar to, ka laiks jau ir pēc pusdienas un laika apstākļi ir labi mums nākas iemīt taku un uz priekšu virzāmies samērā lēni. Stāvums visu laiku paliek lielāks un virsotnē stāvums ir 50 -60 grādu (15. fotogrāfija). Ejam vienlaicīgi, bet skrūvējam ledus āķus drošībai. Pēdējos 70 metrus līdz virsotnei liekam margas (16. fotogrāfija) jo ledus ir ļoti cietas struktūras. 14.45 mēs esam virsotnē (17. un 18. fotogrāfijas). No virsotnes tūra izņemam MAI grupas 2003. gada zīmīti (vadītājs P.Rikalovs). 15.40 sākam lejupceļu. Pakusušais sniegs uz nogāzes ļoti palēnina nokāpšanu. Lejupceļš pa uzkāpšanas maršrutu mums aizņēma 4h 45 min. Pie teltīm atgriežamies tumsā, bet mums par laimi pilnmēness ļoti labi apgaismo ceļu.

Tīrais iešanas laiks 10h 55 min.

03.08.06. Nolaišanās Rostou-daras ielejā.

Nolaišanos sākam tieši no sedlienes 10.00 (19.fotogrāfija). Pa horizontālo Majakovska ledāju sasaitēs (20. fotogrāfija) ātri nolaižamies līdz ledāja vidus morēnai. No pārejas apmēram 2h. Pēc tam pa vidus morēnas kori vēl stundu ejam līdz nelielai morēnas ezeru grupai (13. fotogrāfija), kuras tuvumā pusdienojam un atpūšamies līdz 15.00. Tālāk, ja iet taisni, seko ledāja gala morēnas stāvs noslēgums, tāpēc mēs ejam pa labi un brienot pārcēlušies pāri vienam no upes atzariem, izejam ielejas zaļojošajās nogāzēs. No šejienes ir labi pārskatāms mūsu uzkāpšanas maršruts (21. fotogrāfija). Pēc tam visu laiku virzāmies pa ielejas labo malu, vietām brienot pāri diezgan lielām ielejas galvenās upes pietekām. Tāpēc apmēram 17.30 ceļam nometni, lai varētu vēl apžāvēt slapjās mantas. Diemžēl šīs dienas laikā neizdevās aiziet līdz Tungas vasaras apmetnei.

Tīrais iešanas laiks 5h 30 min.

04.08.06. Nolaišanās Daršai upes ielejā līdz tās satecei ar Daraimastes upi.

Cenšamies iziet pēc iespējas agrāk jo mums priekšā stāv vairākkārtēja pieteku šķērsošana brienot. Spriežot pēc kartes Rostou upes labā krasta pietekas ir samērā palielas upes. Izejam 7.00 un turpinām virzīties pa labo (orogrāfiski) upes krastu. Pēc 2 stundām esam pie Tungas vasaras apmetnes (22. fotogrāfija). Tajā neviena nav. Nākas atzīmēt, ka mums lielu izbrīnu radīja pilnīgs cilvēku trūkums visas Daršai ielejas augšējās ganībās. Pēc MAI tūristu grupas 2003. gada atskaides praktiski visās vasaras apmetnēs uzturējās gani, kuri dāsni cienāja tūristus. Šajā gadā



nez kāpēc neviena nekur nebija. Tālāk no Tungas vasaras apmetnes gar Rostou upes labo krastu ved laba taka pa kuru 2 stundu laikā bez problēmām nonākam pie tās sateces ar Daršai upi pie Hamukas vasaras apmetnes. Te jau ieleja ir plata (23. fotogrāfija), ir applūstošas pļavas un ganās lopi. Cilvēku joprojām nav. Tālāk turpinām ceļu pa Daršai upes labo krastu. Taka ir laba, brīžiem tā iet pāri morēnu vaļņiem, brīžiem iet pa pašu Daršai upes krasta kranti. Veicot divus piegājienus, katru stundas garumā, aizejam līdz Veroskalpas vasaras apmetnei un gatavojam pusdienas (24. fotogrāfija). Turpinām nolaišanos līdz pat 15.00. Daršai upe vietām strauji brāžas caur šauru kanjonu, bet vietām plaši izplešas, veidojot gandrīz ezerus ielejas platākajās vietās (25. fotogrāfija). 4 stundu laikā aizejam līdz Daraimastes upei. Tālāk šodien iet nevaram, jo tilts pār Daraimasti atrodas zem ūdens un straumes ātrums kanjonā ir tāds, ka savādāk tikt pāri nav iespējams. Nolemjam gaidīt rītu un iespējamo ūdens līmeņa pazemināšanos upē. Pie upju sateces redzami vecas apmetnes paliekas ar senu terašu pēdām, uz kurām vietējie iedzīvotāji kādreiz audzējuši prosu. Redzamas ļoti interesantas klintis ar erozijas pēdām (26. fotogrāfija), kā arī ļoti skaists Daraimastes upes kanjons (27. fotogrāfija).

Tīrais iešanas laiks 10h.

05.08.06. Nolaišanās Daršai upes ielejā līdz satecei ar Pjandžas upi (Daršai kišlaks).

Izejam 8.00. Pa tiltu šķērsojam Daraimastes upi un turpinām nolaišanos. Satiekam vietējos iedzīvotājus, kuri mūs cienā ar aprikozēm un svaigu maizi. Divus piegājienus, katru stundas garumā, veicam pa īstu mežu ar ievām un lieliem bērziem. Pirms Pjakstonas vasaras apmetnes taka, apejot piespiedi upē, uzņem augstumu apmēram 150 metru augstumā un pēc tam laižas lejā tieši pie tilta. (28. fotogrāfija). Pārejam uz kreiso krastu un pēc pusstundas nonākam pie Huns-i-Parin. Taka šajā vietā izveidota uz negatīvas klints un turas uz koka un dzelzs ķīļiem, kuri iedzīti klints plaisās (29. fotogrāfija). Šīs savdabīgās takas garums ir apmēram 150 metru. No šīs vietas līdz Daršai kišlakam aizejam apmēram stundas laikā.

Daršai kišlaks sastāv no dažām mājiņām. Veikala nav. Izvietojamies pirmajā mūsu ceļā esošajā mājiņā. Vietējie iedzīvotāji pret mums ir ļoti labvēlīgi noskaņoti. Visi aicina pie sevis ciemos. Atrodam savas pārtikas rezerves, kuras atsūtījām uz šejieni ar automašīnu jau iepriekš. Diemžēl Vovam Stepanovam veselības problēmu dēļ jādodas uz Dušanbe, viņam šis pasākums ir beidzies. Vakarū veltam, lai biedrotos ar vietējiem iedzīvotājiem, kā arī lai atrastu automašīnu braucienam augstāk pa Pjandžas upes ieleju līdz Vrangas kišlakam. Tāpat arī nākas pārdaļīt produktus un inventāru.

Tīrais iešanas laiks 4h 50 min.



1.4. Rajona karte





1.5. Fotogrāfijas



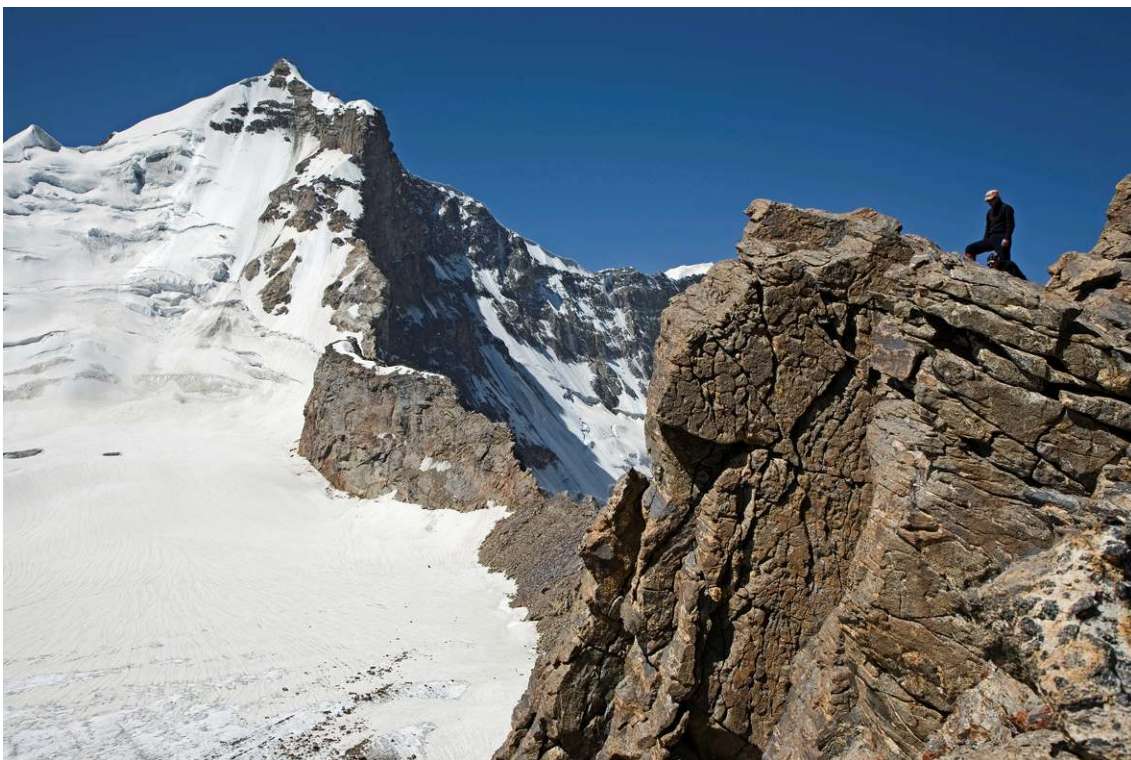
1. fotogrāfija. Izeja no Garmčāšmas



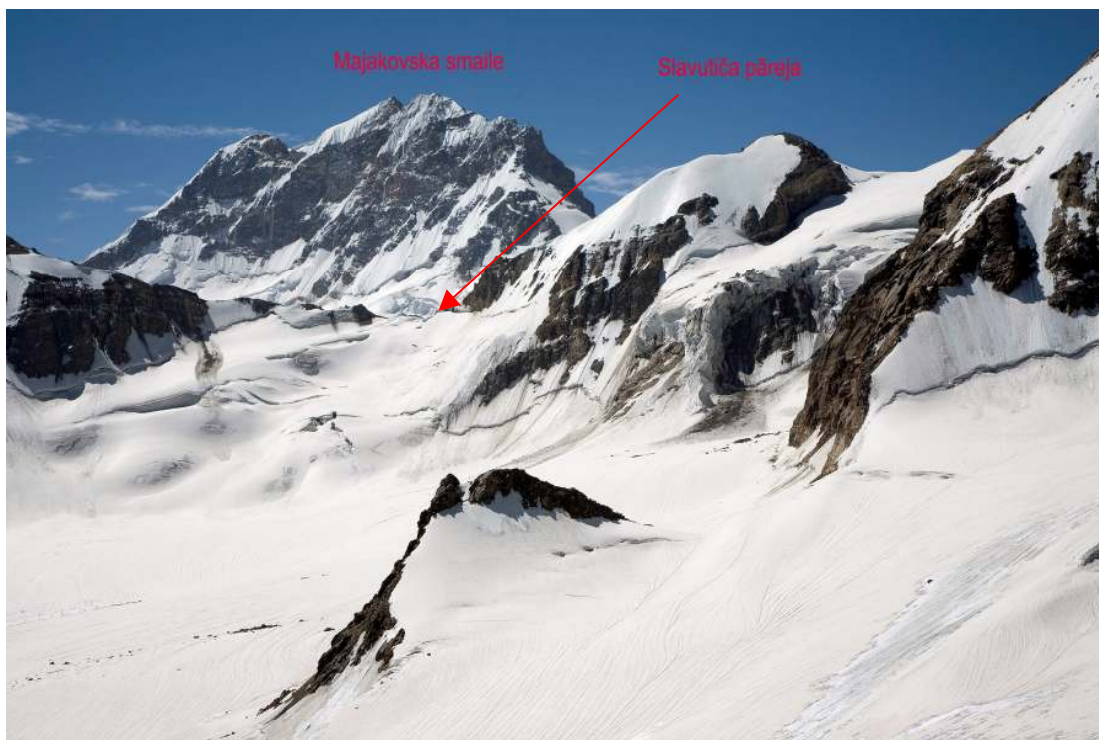
2. fotogrāfija. Istevodžas vasaras apmetne



3. fotogrāfija. Čuržas upes ieleja



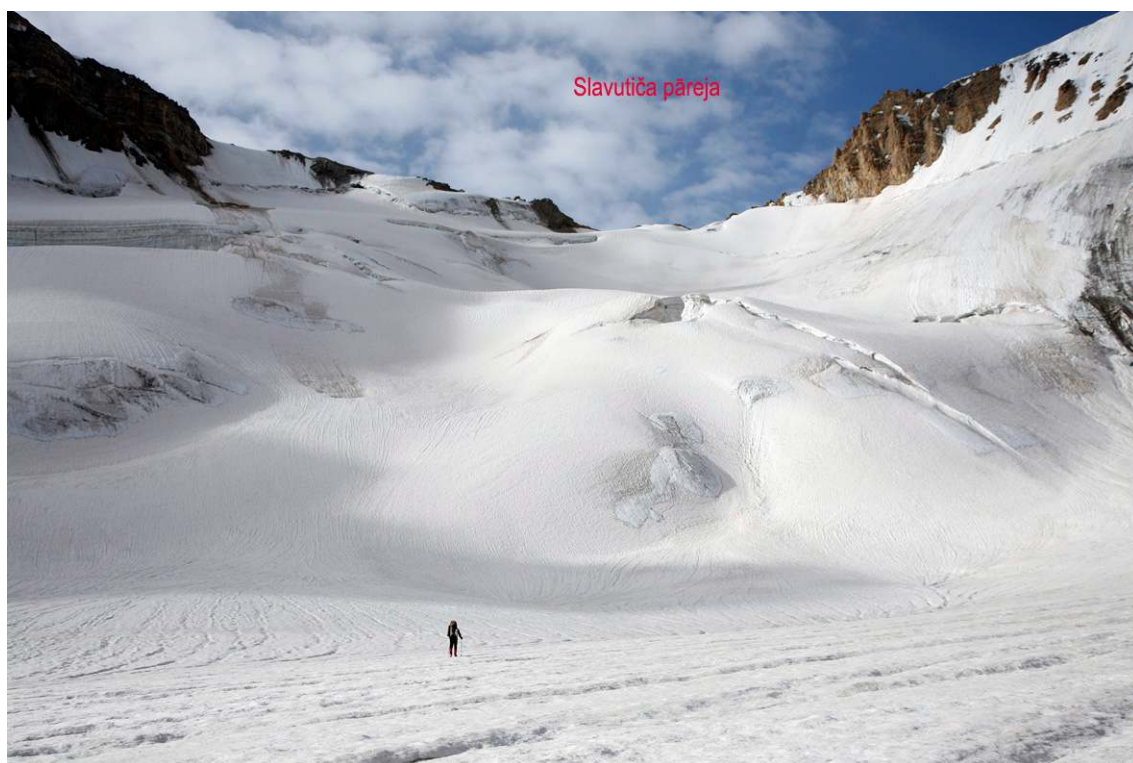
4. fotogrāfija. Desmitu pārejas sedliene



5. fotogrāfija. Skats uz Majakovska smaile un Slavutiča pāreju no desmitu pārejas sedlīenes



6. fotogrāfija. Noejas maršruts no Desmitu pārejas uz Bidžuāras ledāja



7. fotogrāfija. Pacelšanās maršruts uz Slavutič pāreju



8. fotogrāfija. Izeja sasaitēs uz Slavutič pāreju



9. fotogrāfija. Skats no Burevestņik pārejas uz Slavutič pāreju



10. fotogrāfija. Nila Bora virsotnes nogāzes



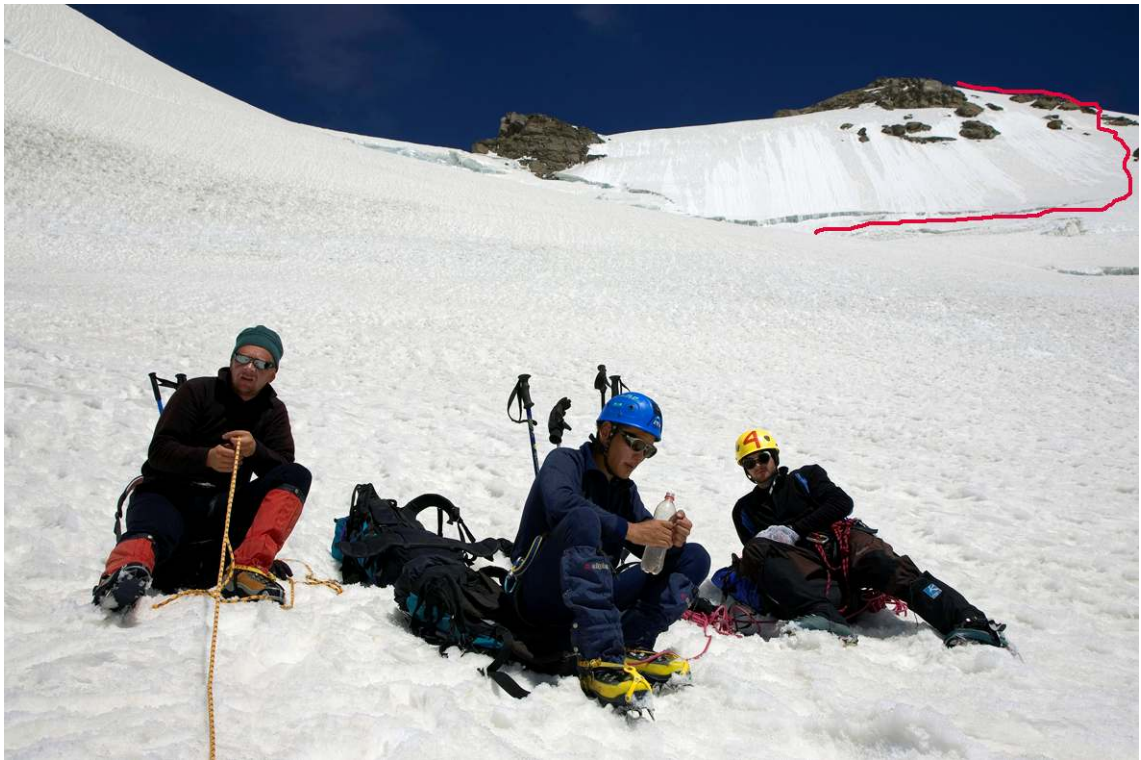
11. fotogrāfija. Pacelšanās pa ledāju uz LVU 50. gadadienas pāreju



12. fotogrāfija. Nometne LVU 50. gadadienas pārejas sedlienē



13. fotogrāfija. Pacelšanās pa Majakovska smailes DA nogāzes ledāju



14. fotogrāfija. Plaisu apiešana. Majakovska smailes maršruta augšējā daļa

.



15. fotogrāfija. Pacelšanās pa stāvu ledu 60 – 70 grādu



16. fotogrāfija. Pacelšanās pa margām uz virsotni



17. fotogrāfija. Virsotnē



18. fotogrāfija. Virsotnē



19. fotogrāfija. Lejupceļš no LVU 50. gadadienas pārejas sedlīnes uz Rostou ieleju



20. fotogrāfija. Nolaišanās sasaitēs pa Majakovska ledāju



21. fotogrāfija. Skats uz Majakovska smaile un uzkāpšanas maršrutu no Rostou ielejas



22. fotogrāfija. Tungas vasaras apmetne



23. fotogrāfija. Rostou ieleja sateces vietā ar Daršai upi



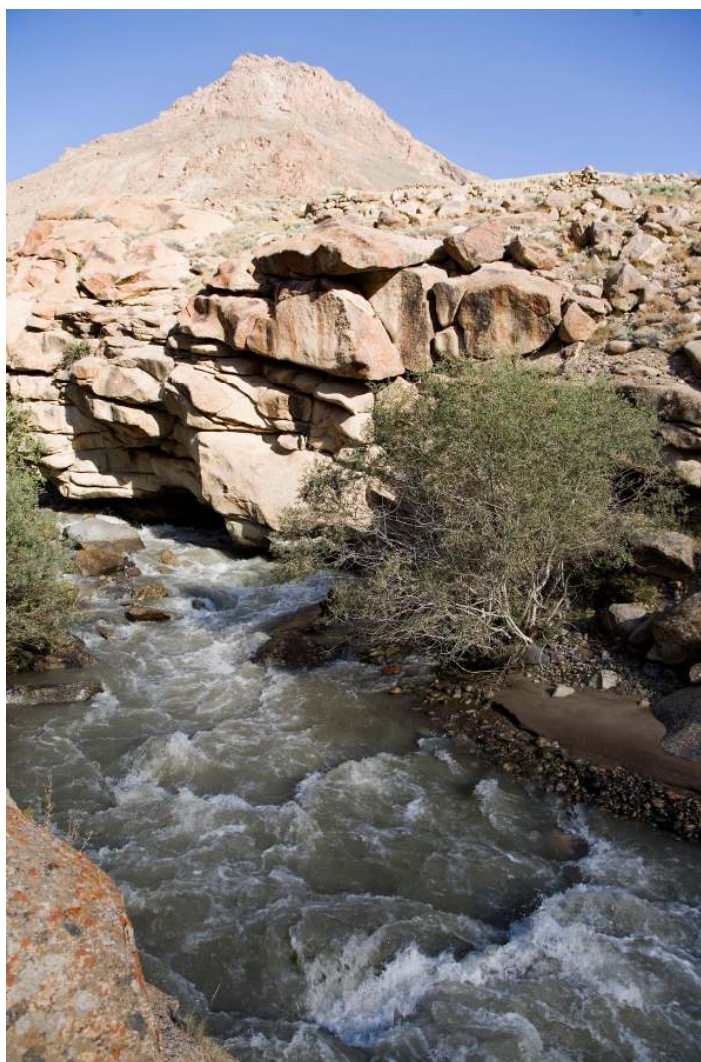
24. fotogrāfija. Pusdienas pie Veroskalpas vasaras apmetnes



25. fotogrāfija. Skats uz Daršai upes ieleju



26. fotogrāfija. Klintis pie sateces ar Daraimasti



27. fotogrāfija. Daraimastas upes kanjons



28. fotogrāfija. Tilts pār Daršai pie Pjakstonas vasaras apmetnes



29. fotogrāfija. Iekārtā taka Huns-i-Parin



30. fotogrāfija. Pjandžas ieleja, Daršai kišlaka rajonā



31. fotogrāfija. Pjandžas upe Daršai kišlaka rajonā



2. Kārļa Marksa smaile (6723 m.v.j.l.)

2.1. Maršruta pase.

1. Kalnu rajons, virsotnes nosaukums, augstums.

Dienvīdu – Rietumu Pamirs, Šahdarinskas grēda, Kārļa Marksa smaile, 6723 m.v.j.l.

2. Maršruta nosaukums.

1946. gada J.Beļeckas maršruts pa Rietumu kori.

3. Maršruta raksturojums.

Sniega-ledus.

4. Grūtību kategorija – 4B (RUS).

5. Augstuma starpība maršrutā – 1073m.

6. Vidējais stāvums.

- maršruta stāvētajās vietās 55°
- visā maršrutā 45°

7. Maršrutā izmantoto ledus āķu skaits – 23 gab.

8. Atrāšanās laiks maršrutā.

- 15 stundas

9. Komandas dalībnieki:

Oļegs Silins – vadītājs

Konstantīns Dikovskis – ārsts, fotogrāfs

Romāns Kalenda – atbildīgais par inventāru

10. Kāpiena norises datumi.

2006. gada 07. augusts – 12. augusts

Iziešana maršrutā 07.08.2006, 5.00

Iziešana maršruta tehniskajā daļā 10.08.2006, 7.00

Uzkāpšana virsotnē 10.08.2006, 14.30

Atgriešanās ABC 12.08.2006, 13.00



2.2. Maršruta iziešanas kalendārais grafiks.

06.08.06.	Daršai kišlaks – Šitharvas kišlaks – Vrangas kišlaks – Inivas kišlaks (automašīna)
07.08.06.	Inivas kišlaks – Nišgaras upe – Nišgaras vasaras apmetne
08.08.06.	Nišgaras vasaras apmetne – Rietumu Nišgaras ledājs
09.08.06.	Rietumu Nišgaras ledājs – Nišgaras pāreja (3A; 5700 m.v.j.l.)
10.08.06.	Nišgaras pāreja – Kārļa Marksa smaile (6723 m.v.j.l., radiālais izgājiens) – Nišgaras pāreja
11.08.06.	Nišgaras pāreja – Nišgaras vasaras apmetne
12.08.06.	Nišgaras vasaras apmetne – Inivas kišlaks
13.-16.08.06.	Inivas kišlaks – Iškašima – Horoga – Rušana – Kalai-Humb – Dušanbe (automašīna)
18.08.06.	Dušanbe – Maskava (lidmašīna)
19.08.06.	Maskava – Rīga (vilciens)

2.3. Maršruta veikšanas apraksts.

Lai nokļūtu Kārļa Marksa smailes rajonā jābrauc pa Pjandžas ieleju līdz Vrangas kišlakam un pēc tam ar kājām jāiet augšā pa Nišgaras upes ieleju. Apraksts tiek veikts pa dienām.

06.08.06. Daršai kišlaks – Šitharvas kišlaks – Vrangas kišlaks – Inivas kišlaks (automašīna).

No Daršai kišlaka mums izdodas sameklēt automašīnu par 40 USD līdz Vrangas kišlakam. No rīta šķiramies ar Vovu, kurš paliek Daršai gaidīt garāmbraucošu automašīnu līdz Dušanbē. Atstājam viņam vienu telti un daļu no inventāra un produktiem. Sēžamies galīgi nobrauktā UAZ automašīnā un braucam augšup pa Pjandžas ieleju. Šajā vietā upes ieleja ir ļoti plata (30. fotogrāfija). Upe šajā vietā sadalās ļoti daudz sīkākās straumītēs (31. fotogrāfija). Pāri pretī Afganistānas pusē slejas Hindikušas grēdas lielās virsotnes (32. fotogrāfija). Mūsu pusē pamatā redzamas nobiras, kuras vietām apaugušas ar krūmāju audzēm. Katras upes, kura pietek Pjandžai, satek vietā atrodas kišlaks. Cilvēki šeit dzīvo ļoti sen un iedzīvotāju etniskais sastāvs ļoti daudzas reizes ir mainījies pilnībā, par ko liecina fakts, ka vietējiem iedzīvotājiem – vahaniešiem – viņu kišlaku nosaukumi neko nenozīmē....Daršai, Šitharva, Ptupa, Zmudga, Jamčuna, Vraga, Iniva, Nišgara – neviens šeit jau vairs neatceras, kad un kāpēc parādījušies šie nosaukumi un ko tie nozīmē. Vahanieši – sena irāņu valodas grupas tauta – dzīvo Pjandžas ielejā no Ļangaras (augstāk ielejā apdzīvotu vietu praktiski nav) līdz rajona centram Iškašimai, kur Pjandžas ieleja strauji maina savu virzienu uz ziemeļiem. Vietējie iedzīvotāji runā vahaniešu valodā, kura ievērojami atšķiras no tadžiku valodas. Liela daļa vahaniešu vēsturiski dzīvo Afganistānā un pat Pakistānā. Iškašimas rajonā un tālāk uz ziemeļiem kompakti dzīvo goranci, kuri runā tadžiku valodā. Tālāk Horogas virzienā, kā arī Šahdaras un Huntas ielejās dzīvo šugnanci – irāņu valodas grupas tauta, kura arī ir saglabājusi savu valodu. Jāatzīmē, ka vahanieši un šugnanci pilnībā nesaprot viens otra valodu un lai saprastos savā starpā izmanto tadžiku valodu. Tālāk pa ieleju dzīvo rušanieši, Vančas ielejā dzīvo vančieši un darvazci. Un tikai Kala-i-Humba rajonā dzīvo tadžiki, kuri gan arī runā tadžiku valodā, bet kuļabas dialektā.



Pēc 10 kilometriem iebraucam Šitharvā. Šis ir liels apdzīvotais punkts, kuram ir rajona centra statuss. Ir pāris mazas tirgotavas ar pašām vajadzīgākajām precēm un pat sakaru punkts. Romam un Kostjam izdodas pat piezvanīt uz mājām. Braucam tālāk un apmēram pēc stundas esam Vrangas kišlakā. Pusdienojam tējnīcā un no vietējiem mēģinām noskaidrot kā vislabāk nokļūt Nišgaras upes ielejā. Mums iesaka braukt mazliet tālāk līdz Inivas kišlakam un iepazīstina mūs ar Šerali, kurš uzaicina mūs pie sevis uz mājām kā labākos draugus (33. fotogrāfija). Šerali dzīvo šeit kopš savas dzimšanas. Viņam ir laba māja, dārzs ar aprikozēm un ābelēm, miežu lauks un aitu ganāmpulks. Māja ir plaša, ir istaba viesiem, televizors, uz jumta satelīta antena. Sarunājam ar Šerali, ka viņa dēls Delavars pavadīs mūs līdz Nišgaras vasaras apmetnei ar diviem ēzeļiem, kuri palīdzēs aiznest daļu mūsu mantu.

07.08.06. Inivas kišlaks – Nišgaras vasaras apmetne.

Izejam 5.00 jo pa dienas vidu ir ļoti karsts. Šerali ar savu dēlu uzkrauj mantas ēzeļiem un mēs dodamies ceļā (34. fotogrāfija). No Inivas kišlaka taka uzreiz sāk uzņemt augstumu, lai Nišgaras upes lejas tecējumā pārvarētu kanjonu. Taka paceļas virs Pjandžas apmēram 600 līdz 700 augstuma metrus (35. fotogrāfija) un pēc tam nolaižas atpakaļ Nišgaras ielejā. No paša augstākā takas punkta labi redzams Rietumu Nišgaras ledājs (36. fotogrāfija). Pēc 5 stundām nonākam pie Nišgaras vasaras apmetnes. Šeit ir iedeāli apstākļi nometnei, līdzieni laukumi telšu celšanai apauguši ar zaļu zāli un daudz tīra ūdens. Pašā Nišgaras upē ūdens ir cementa krāsā jo ūdens nes sev līdzīgu daudzumu smilšu. Delavars pēc atpūtas dodas lejā, bet mēs paliekam šeit nakšņot, jo tālāk iet vairs nevaram. Pirmkārt, nepieciešams pārcelties pāri Nišgaras labajai pietekai, ko šajā diennakts laikā nav iespējams izdarīt augstā ūdens līmeņa un spēcīgās straumes dēļ, bez tam uzreiz pēc upes šķērsošanas redzams, ka sākas ļoti stāva nogāze pa nobirām, kura mums jāveic ar smagajām somām.

Tīrais iešanas laiks 5h.

08.08.06. Nišgaras vasaras apmetne – Rietumu Nišgaras ledājs.

Izejam 7.00. 20 minūšu laikā pieejam pie Nišgaras upes sānu pietekas un pārejam to pa akmeņiem tā kā ūdens līmenis upē ir zems. Uzreiz pēc upes sākas stāvs pacēlums pa nobirām, kurš tādējādi apiet pietiekoši stāvas klintis, pār kurām kā ūdenskritums tek Nišgaras upes pamata straume (36. fotogrāfija). Pacelšanās ar smagajām mugursomām uz šo klinšu pakāpienu mums aizņem 2 stundas. Tālāk ar pārtraukumu pusdienām virzāties augšup pa morēnām uz Rietumu Nišgaras ledāja mēli. Pirms paša ledāja apstājamies un ceļam nometni.

Tīrais iešanas laiks 5h 30 min.

09.08.06. Rietumu Nišgaras ledājs – Nišgara pārejas sedliene.

Izejam ne pārāk agri, 8.00, jo šodienas uzdevums ir tikai uzkāpt līdz Nišgaras pārejas (3A; 5700 m.v.j.l.) sedlienei. Virzāties pa lēzenu ledāju 10-15 grādu slīpumā. Pa labi atrodas Kārļa Marksa smailes ziemeļu kores ledus nogāzes un sienas (37. fotogrāfija). 3 stundu laikā nonākam pie lēzena sniega pacēluma uz sedlieni. Sedliene ir ļoti plata un tā ir sniega-ledus. Nolemjam uz pašas pārejas sedlienes nekāpt un palikt mazliet zemāk, vietā, kur ir pieejams tekošs ūdens, tieši pretīm Ovalņij smailei. No šīs vietas ļoti labi ir redzams mūsu plānotais pacelšanās ceļš uz K.Marksa smaili (38. fotogrāfija). Izskatās ne pārāk sarežģīti, bet augstuma starpība ir ļoti liela un galvenais uzdevums ir paspēt pacelties un nolaisties lejā līdz teltīm vienas dienas laikā.

Tīrais iešanas laiks 3h.



10.08.06. Nišgaras pārejas sedliene – K.Marksa smaile (4B; 6723 m.v.j.l.) pa rietumu kori, J.Beļeckā maršruts.

Izejam 7.00, pusstundas laikā šķērsojam ledāju un nonākam pie maršruta sākuma. Nosacīti visu maršrutu var sadalīt 6 posmos no R1 līdz R6.

R1 – pacelšanās pa ledus nogāzi 10-30 grādu slīpumā līdz ledus kritumiem sasaitēs, ar vienlaicīgo drošināšanu – 50 min.

R2 - pacelšanās pa ledus nogāzi 45-60 grādu slīpumā. Sākumā virzāties strauji pa kreisi, lai apietu ledus kritumus sasaitēs, ar vienlaicīgo drošināšanu. Pēc tam paceļamies pa ledus nogāzi rietumu klinšu kores virzienā, drošināšanai tiek kārtas margas uz ledus āķiem 6 x 50 metrus, līdz izejai uz klintīm (39. fotogrāfija) – 4h 20 min.

R3 – ledus nogāzes traverss klinšu izciļņa virzienā. Sasaitēs, ar vienlaicīgo drošināšanu, skrūvējot ledus āķus drošībai – 30 min.

R4 – pacelšanās pa sniega-ledus nogāzi 40-45 grādu slīpumā pa margām 2x50 metru ar sekojošu izeju uz kores. Drošināšana uz leduscirtņiem. Pie izejas uz kores dziļš sniegs – 1h 10 min.

R5 - pacelšanās pa kori. Sniega-ledus nogāze ar sabrukušu klinšu salinām 30-40 grādu slīpumā. Drošināšana – ledus āķi un klinšu izciļņi. Izeja uz virsotnes plato un pacelšanās pa to virsotnes piramīdas virzienā (40. fotogrāfija). Virzāties sasaitēs ar vienlaicīgo drošināšanu. Beigās sniega-ledus nogāze 10-15 grādu slīpumā – 1h 50 min.

R6 – pacelšanās pa vienkāršām virsotnes piramīdas klintīm (41. fotogrāfija) un uzkāpšana virsotnē. Pa vienkāršām klintīm, drošinoties ap klinšu izciļņiem, uzkāpjam virsotnē. Pirms pašas virsotnes atrodas 5 metrus augsta klinšu siena no kuras karājas veca virve, bet mēs neriskējam to izmantot un apgājām šo vietu pa labo pusi iešanas virzienā pa stāvu ledu. Virsotnes tūrs atrodas pašā virsotnē. Noņemām MAI Tūristu kluba 2003. gada zīmīti (vadītājs P.Rikalovs) – 30 min.

Nokāpšanu pa to pašu maršrutu, pa kuru kāpām augšā, sākām 16.30. Pie teltīm uz Rietumu Nišgaras ledāja atgriezāties jau tumsā, 21.30.

Tīrais iešanas laiks 14h 20 min.

11.08.06. Nišgaras pārejas sedliene – Nišgaras vasaras apmetne.

No Nišgaras pārejas izejam 10.00 un 4 stundu laikā pa labi zināmo ceļu atgriežamies Nišgaras vasaras apmetnē. Vienīgais šķērslis mūsu ceļā kļuva Nišgaras upes labā pieteka. Sakarā ar to, ka pie tās mēs nonācām pusdienlaikā, tad straume jau bija palikusi ļoti spēcīga un nācās saslavināties gandrīz pilnībā, lai tiktu tai pāri. Aizejam līdz vasaras apmetnes vietai un nolemjam šodien līdz Inivas kišlakam neiet, lai varētu izžāvēt mantas un turpināt lejupceļu rīt.

Tīrais iešanas laiks 4h.

12.08.06. Nišgaras vasaras apmetne – Inivas kišlaks.

Ceļā devāmies 9.00 un 13.30 bijām jau ciemos pie Šerali.

Tīrais iešanas laiks 4h 30min.



Projekta kopsavilkums

Kopumā uzstādītie mērķi tika sasniegti. Izdevās veikt sekmīgus kāpienus rajona augstākajās virsotnēs un iepazīties ar rajona iespējām no alpīnisma viedokļa. Diemžēl ņemot vērā to, ka 3 cilvēki ir ļoti maz, lai veiktu autonomus pasākumus Pamira kalnos, neizdevās pāriet Rīgas un Gaujas pārejas, kuras plānojot maršrutu bija domāts apmeklēt. Kopumā projektu var vērtēt kā izdevušos un veiksmīgu. Ekonomiskā un politiskā situācija Tadžikijā ir stabila un tendences rāda, ka viss turpina uzlaboties. Daudzi vietējie iedzīvotāji labprāt atceras laiku, kad pie viņiem katru vasaru ieradās daudz alpīnistu un tūristu, lai atpūstos kalnos.

Ļoti iepriecināja MAI alpīnistu kluba komandas sasniegumi izejot 6A grūtības kategorijas maršrutu uz F.Engelsa smailei, kura atrodas blakus K.Marksa smailei, un par kuru viņi ieguva 1. vietu Maskavas pilsētas alpīnisma čempionātā. Tas viss liecina par to, ka alpīnistu interese par šo kalnu reģionu atgriežas. Neraugoties uz izplatīto viedokli par reģiona bīstamību mēs satikām daudz tūristu un ceļotāju, kuri pārvietojās ar autotransportu vai ar velosipēdiem un kuru dzimtene pārsvarā bija Eiropas valstis.





2.5. Fotogrāfijas



32. fotogrāfija. Hindikuša kalni Afganistānas pusē



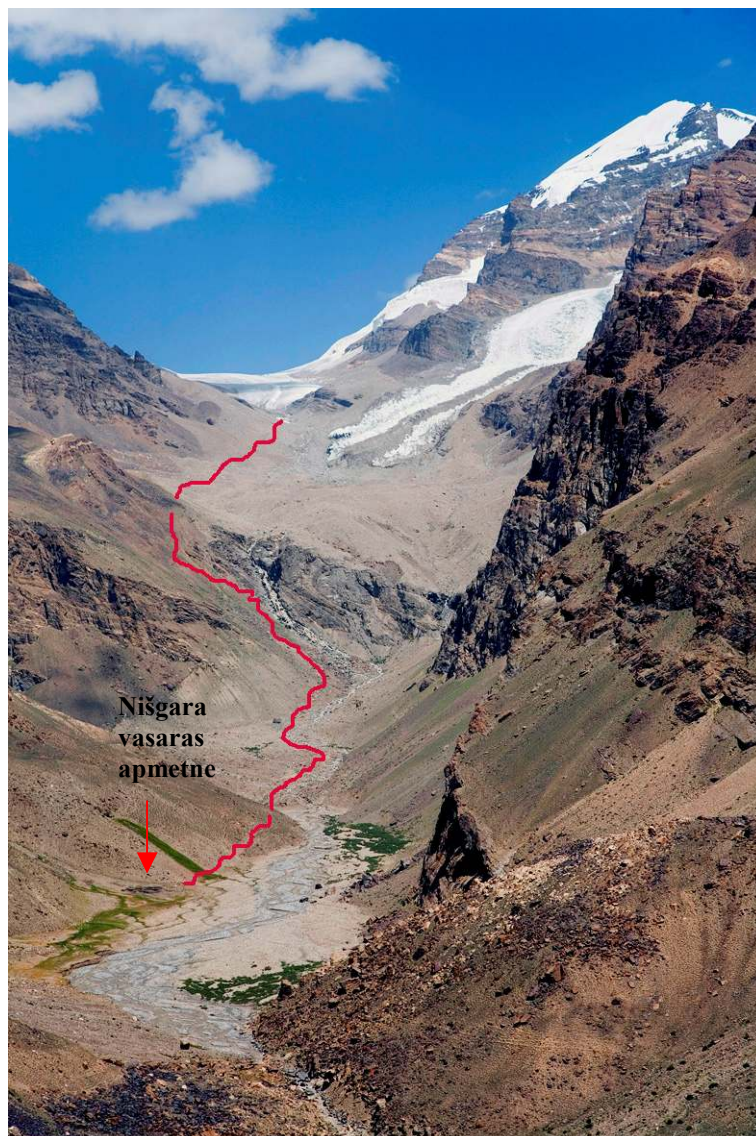
33. fotogrāfija. Ciemos pie Šeralī



34. fotogrāfija. Izeja uz K. Marksa smailes rajonu



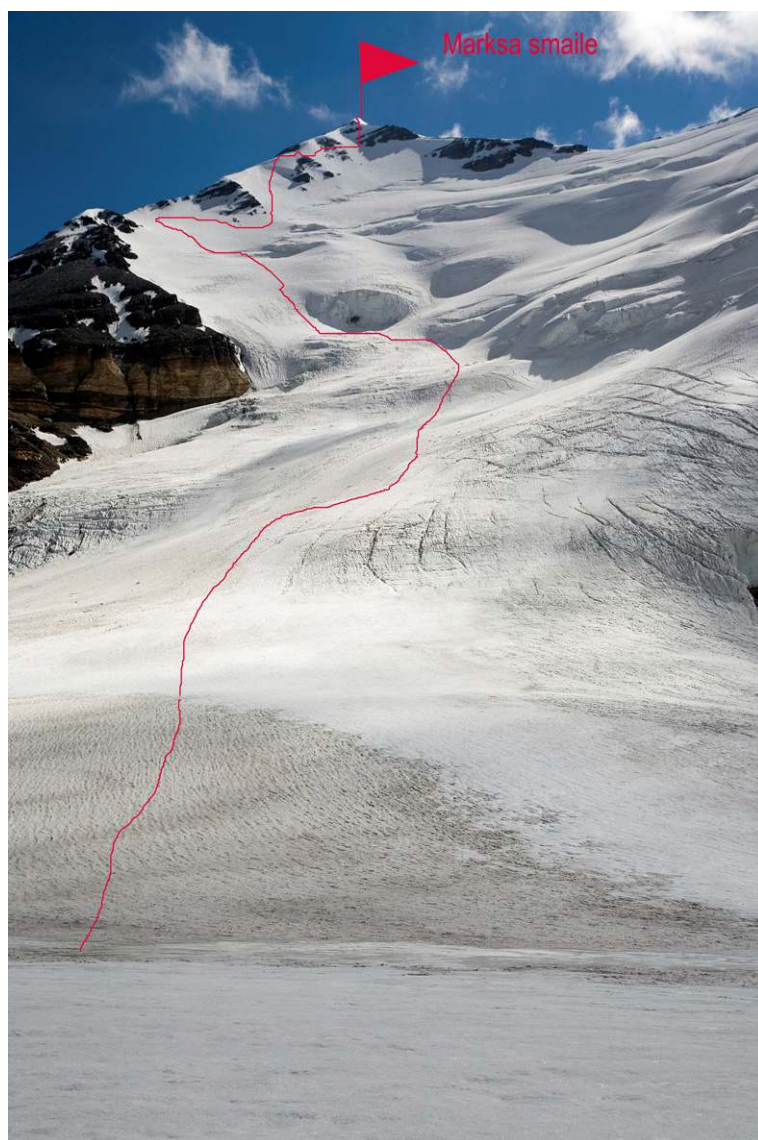
35. fotogrāfija. Pacelšanās Nišgaras ielejā. Virs Pjandžas



36. fotogrāfija. Skats uz Nišgaras ieleju un RNišgaras ledāju



37. fotogrāfija. K. Marksa smailes R nogāzes



38. fotogrāfija. Maršruta uz K. Marksa smailes apakšējā daļa no nometnes uz R Nišgaras ledāju



39. fotogrāfija. Uz R kores klintīm



40. fotogrāfija. Pacelšanās pa virsotnes plato K. Marksa virsotnes piramīdas virzienā



41. fotogrāfija. Virsotnes piramīdas klintīs. Līdz virsotnei 20 augstuma metri